

Vyhodnocení dopadů přijatých opatření do ekonomiky výroby mléka a chovu prasat

Ing. Štěpán Kala, MBA, Ph.D.
a kolektiv pracovníků ÚZEI

Struktura prezentace

- Výchozí předpoklady
- Vlastní výsledky dopadové analýzy
  - Průměrné výsledky za odvětví
  - Výsledky dle nákladové úspěšnosti
- Závěrečná shrnutí

Výchozí předpoklady 1)

- zdroj údajů o **ekonomice produkce mléka, odchovu selat a výkrmu prasat pro r. 2014 a 2015**
  - Výběrové šetření nákladů a výnosů vybraných zemědělských komodit ÚZEI
- **aktualizace základních parametrů pro rok 2016**
  - dílčí náklady (dle cenových indexů ČSÚ),
  - užitkovosti dojnic, prasnic a prasat (dle údajů ČSÚ)
  - CZV mléka (dle rezortní statistiky mlék MZe (01.-09.); predikce ÚZEI (10.-12.))
  - CZV jatečná prasata (TIS ČR - SZIF (01.-09.); predikce ÚZEI (10.-12.))
  - Vyhlášené sazby přímých a nepřímých podpor pro 2016

Výchozí předpoklady 2)

Vyplácené **přímé** a **nepřímé** podpory - dojnice

zdroj financí	rok	mj.	2014	2015	2016 ¹⁾
	měnový kurz (Kč/€):		27,500	27,187	27,021
EU	SAPS - základní platba	Kč/ha	5 997	3 543	3 514
EU	SAPS - greeningová platba	Kč/ha	-	1 943	1 928
ČR: NDP (od 2015 PVP)	Top-Up na z.p. ¹⁾	Kč/ha	185	192	183
ČR: NDP (od 2015 PVP)	Přežývkavci VDJ	Kč/VDJ	96,6	101,6	96,6
EU: čl.68, od 2015 VCS	Dojnice	Kč/dojnice	2 751	3 679	4 080
EU: VCS	Bílkovinné krmné plodiny	Kč/ha	-	3 711	3 255
národní dotace	Kompenzace sucho 2015-krmn.plodiny	Kč/dojnice	0	0	1 000
PRV 2014-20	Dobré životní podmínky zvířat	Kč/dojnice	0	1 618	1 851
národní dotace	Dotační titul 19.A Režimy jakosti	Kč/dojnice	0	0	679
národní dotace	Dotační titul 20.A Welfare dojnic	Kč/dojnice	0	0	1 222
EU+národní zdroje	Kompenzační balíček I	Kč/dojnice	0	0	1 172
EU+národní zdroje	Kompenzační balíček II	Kč/dojnice	0	0	891
národní dotace	Zelená nafta (při sazbě 9,5 Kč/litr nafty)	Kč/dojnice	0	0	570

NDP - národní doplňkové platby; PVP - přechodná vnitrostátní podpora; VCS - dobrovolně vázaná podpora
 Pozn. 1) sazby podpor pro rok 2016 vyhlášené MZe dne 14.10.2016 pro SAPS a greening a 9.11.2016

Výchozí předpoklady 2)

Vyplácené nepřímé podpory - dojnice

LFA platby	rok		2014
měnový kurz (Kč/€):			27,481
LFA - horská (HA)	€/ha	157 Kč/ha TTP	4 315
LFA - horská (HB)	€/ha	134 Kč/ha TTP	3 682
LFA - ostatní (OA)	€/ha	117 Kč/ha TTP	3 215
LFA - ostatní (OB)	€/ha	94 Kč/ha TTP	2 583
LFA - specifická (S)	€/ha	114 Kč/ha TTP	3 133

Zdroj: Nařízení vlády č. 75/2007 Sb.

LFA platby	rok		2015 a 2016
měnový kurz (Kč/€)			27,735
LFA - horská (H1)	€/ha	137 Kč/ha z.p.	3 800
LFA - horská (H2)	€/ha	129 Kč/ha z.p.	3 578
LFA - horská (H3)	€/ha	91 Kč/ha z.p.	2 524
LFA - horská (H4)	€/ha	110 Kč/ha z.p.	3 051
LFA - horská (H5)	€/ha	83 Kč/ha z.p.	2 302
LFA - ostatní (OA)	€/ha	82 Kč/ha TTP	2 274
LFA - ostatní (OB)	€/ha	57 Kč/ha TTP	1 581
LFA - specifická (S)	€/ha	83 Kč/ha TTP	2 302

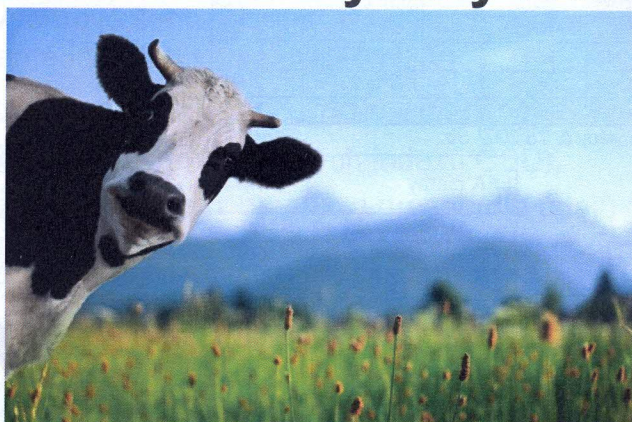
Zdroj: Nařízení vlády č. 72/2015 Sb.

Výchozí předpoklady 3)

Vyplácené podpory - prasata

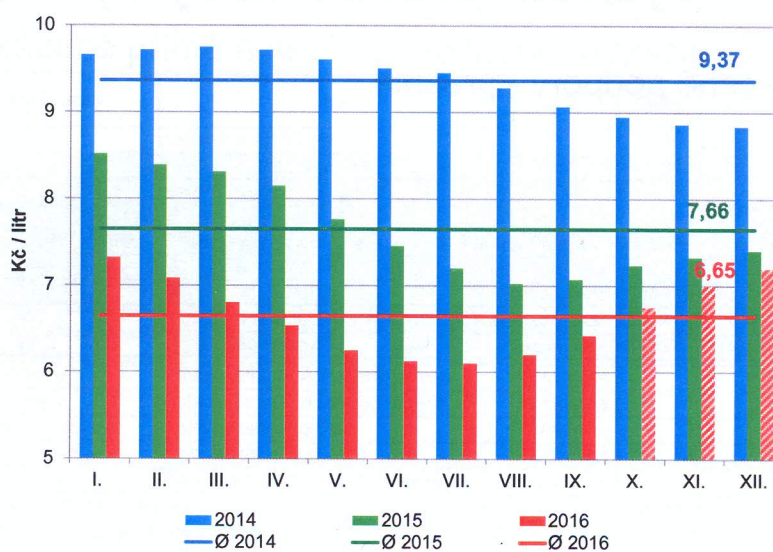
zdroj financí	rok	mj.	2014	2015	2016
národní dotace	dotační titul 8.F - ozdravení chovu prasat	Kč/prasnice+obrat	6 915	8 068	6 149
EU+národní zdroje	PRV-Dobré životní podmínky zvířat	Kč/prasnice	0	746	1 530
EU+národní zdroje	Kompenzační balíček I	Kč/prasnice	0	0	1 406
EU+národní zdroje	Kompenzační balíček II	Kč/prasnice	0	0	2 290
národní dotace	Zelená nafta (sazba 9,5 Kč/litr nafty)	Kč/prasnice+obrat	0	0	151,6

Ekonomika výroby mléka

ÚZEI ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÉ EKONOMIKY A INOVACÍ

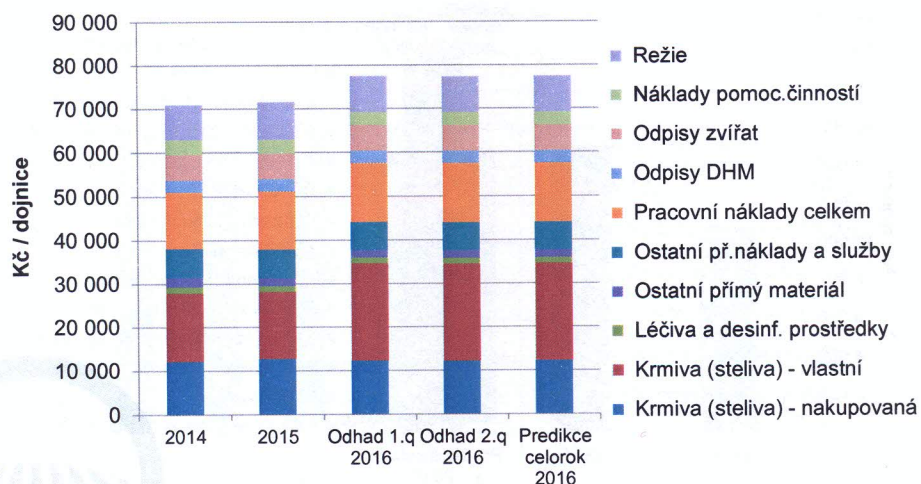
Vývoj CZV mléka (Kč/litr)

ÚZEI ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÉ EKONOMIKY A INOVACÍ

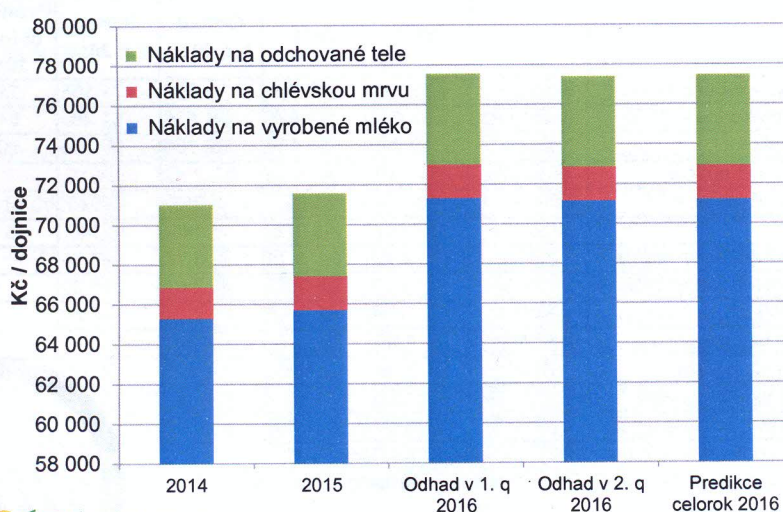
Struktura nákladů na chov dojnic

- Průměr za všechny podniky

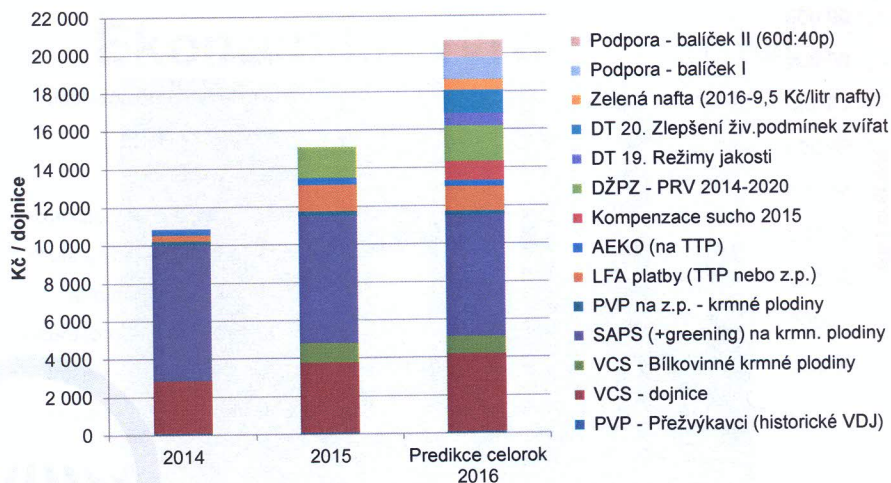
Struktura nákladů na výrobu mléka

- Průměr za všechny podniky

Struktura podpor na výrobu mléka

- Průměr za všechny podniky

ÚZEI ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÉ EKONOMIKY A INOVACÍ

11

Ekonomika výroby mléka

- Průměr za všechny podniky

	mj.	2014	2015	Odhad 1.q 2016	Odhad 2.q 2016	Predikce celorok 2016
Náklady na vyrobené mléko	Kč/dojnici	65 295	65 700	71 306	71 165	71 235
Tržba za mléko (ceny MZe)	Kč/dojnici	73 014	61 826	57 556	51 286	54 119
Podpory celkem	Kč/dojnici	10 858	15 132	20 704	20 704	20 704
Zisk/ztráta bez podpor	Kč/dojnici	7 719	-3 874	-13 750	-19 879	-17 117
Zisk/ztráta vč. podpor	Kč/dojnici	18 577	11 258	6 953	825	3 587
Užitkovost	l/dojnici	7 792	8 075	8 140	8 140	8 140
Náklady na vyrobené mléko	Kč/litr	8,38	8,14	8,76	8,74	8,75
Tržba za mléko (ceny MZe)	Kč/litr	9,37	7,66	7,07	6,30	6,65
Podpory celkem	Kč/litr	1,39	1,87	2,54	2,54	2,54
Zisk/ztráta bez podpor	Kč/litr	0,99	-0,48	-1,69	-2,44	-2,10
Zisk/ztráta vč. podpor	Kč/litr	2,38	1,39	0,85	0,10	0,44
Nákladová rentabilita (%)	%	11,82	-5,90	-19,28	-27,93	-24,03
Souhmná rent. vč. podpor (%)	%	28,45	17,14	9,75	1,16	5,04

Pozn. Nákladová rentabilita = (Tržby - Náklady) / Náklady * 100

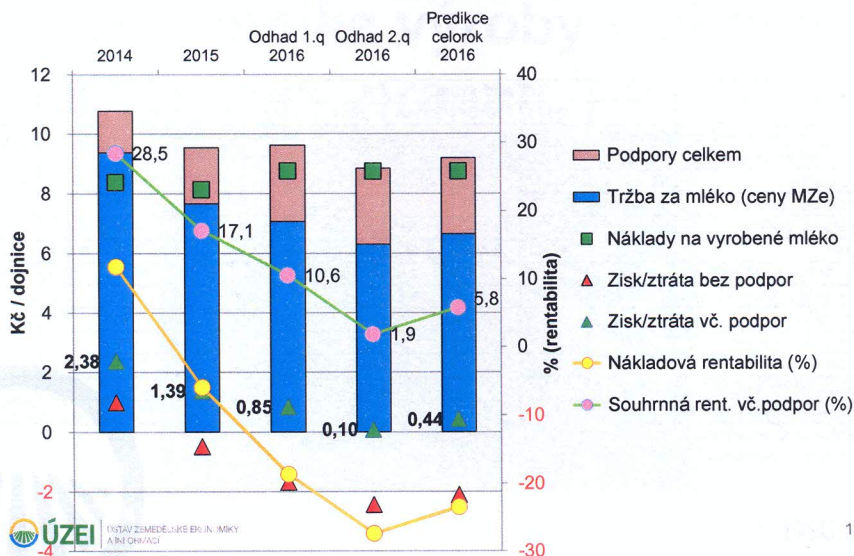
Souhmná rentabilita = (Tržby + Podpory - Náklady) / Náklady * 100

ÚZEI ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÉ EKONOMIKY A INOVACÍ

12

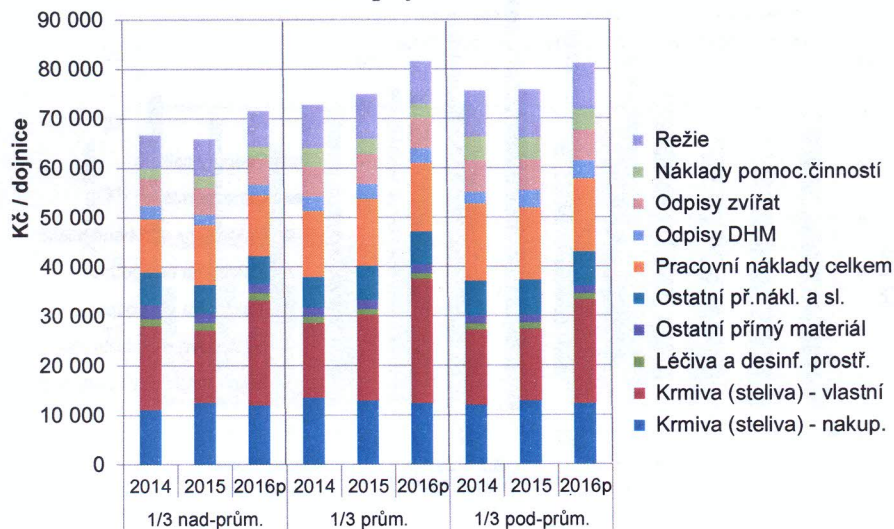
Ekonomika výroby mléka

- Průměr za všechny podniky

Struktura nákladů na chov dojníc

- Průměr za třetiny podniků

Ekonomika výroby mléka

- Průměr za třetiny podniků

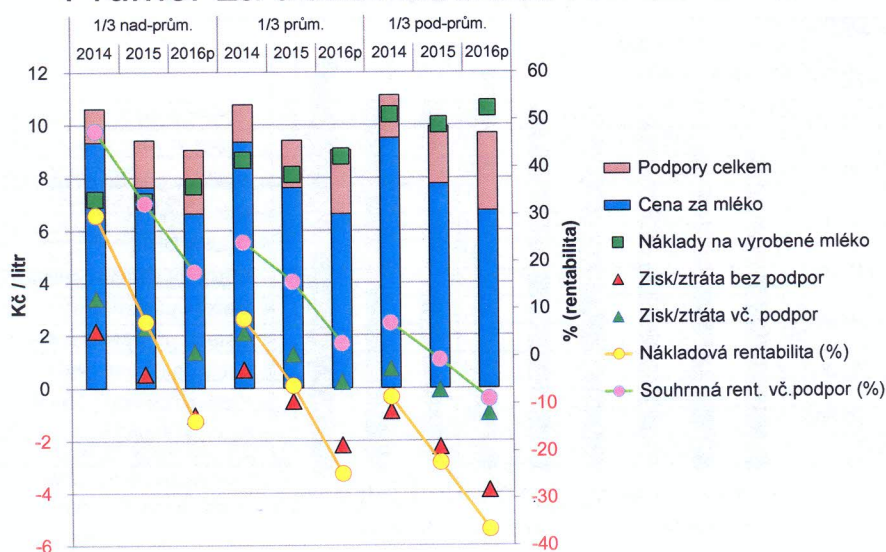
	mj.	1/3 nad-prům.			1/3 prům.			1/3 pod-prům.		
		2014	2015	2016p	2014	2015	2016p	2014	2015	2016p
Náklady na vyrobené mléko	Kč/dojnici	61 404	60 384	65 648	66 767	68 793	75 100	69 552	69 779	74 783
Tržba za mléko (ceny MZe)	Kč/dojnici	79 783	64 807	56 728	72 068	64 543	56 497	63 608	54 165	47 413
Podpory celkem	Kč/dojnici	10 858	15 132	20 704	10 858	15 132	20 704	10 858	15 132	20 704
Zisk/ztráta bez podpor	Kč/dojnici	18 379	4 423	-8 919	5 301	-4 250	-18 602	-5 943	-15 614	-27 371
Zisk/ztráta vč. podpor	Kč/dojnici	29 237	19 556	11 784	16 159	10 882	2 101	4 915	-482	-6 667
Užitkovost	l/dojnici	8 553	8 494	8 562	7 709	8 472	8 540	6 703	6 980	7 036
Náklady na vyrobené mléko	Kč/litr	7,18	7,11	7,67	8,66	8,12	8,79	10,38	10,00	10,63
Tržba za mléko (ceny MZe)	Kč/litr	9,33	7,63	6,63	9,35	7,62	6,62	9,49	7,76	6,74
Podpory celkem	Kč/litr	1,27	1,78	2,42	1,41	1,79	2,42	1,62	2,17	2,94
Zisk/ztráta bez podpor	Kč/litr	2,15	0,52	-1,04	0,69	-0,50	-2,18	-0,89	-2,24	-3,89
Zisk/ztráta vč. podpor	Kč/litr	3,42	2,30	1,38	2,10	1,28	0,25	0,73	-0,07	-0,95
Nákladová rentabilita (%)	%	29,93	7,33	-13,59	7,94	-6,18	-24,77	-8,55	-22,38	-36,60
Souhrnná rent. vč. podpor (%)	%	47,61	32,39	17,95	24,20	15,82	2,80	7,07	-0,69	-8,91

Pozn. Nákladová rentabilita = (Tržby - Náklady) / Náklady * 100

Souhrnná rentabilita = (Tržby + Podpory - Náklady) / Náklady * 100

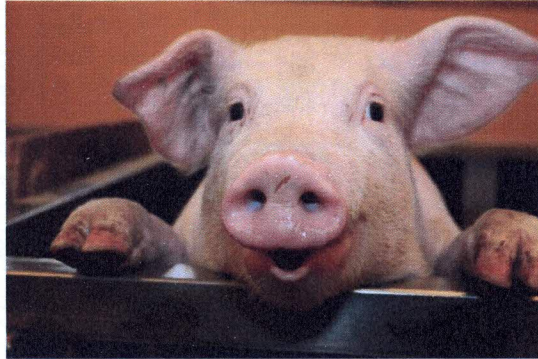
Ekonomika výroby mléka

- Průměr za třetiny podniků

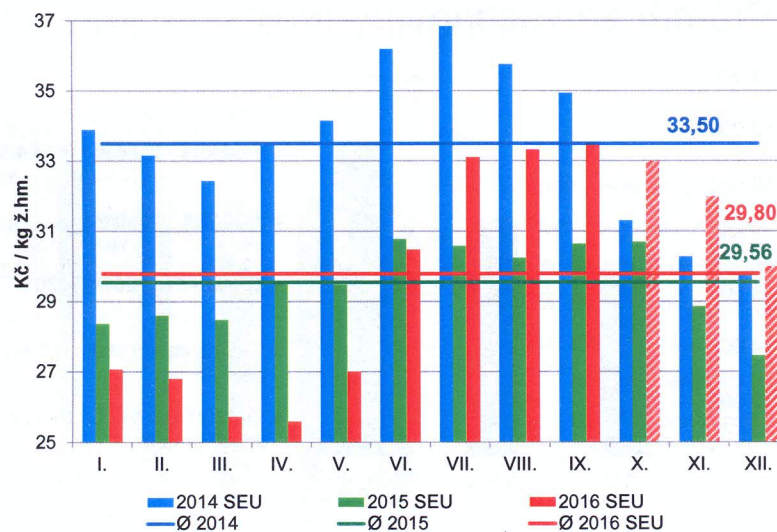

Ekonomika výroby v chovu prasat

ÚZEI ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÉ EKONOMIKY
A INFORMATIKY

Vývoj CZV prasat (Kč/kg ž.hm.)

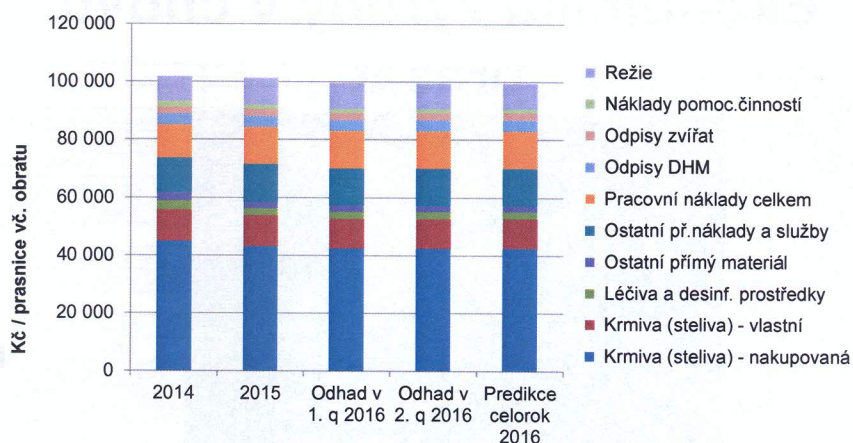

ÚZEI ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÉ EKONOMIKY
A INFORMATIKY

18

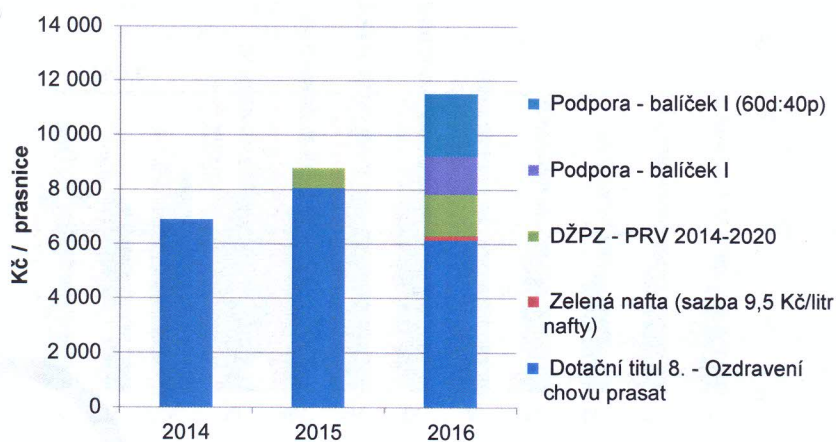
Struktura nákladů v chovu prasat

- Průměr za všechny podniky

Struktura podpor v chovu prasat

- Průměr za všechny podniky

Ekonomika chovu prasat

- Průměr za všechny podniky

	mj.	2014	2015	Odhad 1.q 2016	Odhad 2.q 2016	Predikce celorok 2016
Náklady na produkci masa	Kč/prod.prasnice	101 401	100 856	99 342	99 256	99 256
Tržba (cena dle TIS ČR SZIF)	Kč/prod.prasnice	97 413	86 917	81 697	85 280	91 772
Podpory celkem	Kč/prod.prasnice	6 915	8 814	11 527	11 527	11 527
Zisk/ztráta bez podpor	Kč/prod.prasnice	-3 988	-13 939	-17 644	-13 977	-7 484
Zisk/ztráta vč. podpor	Kč/prod.prasnice	2 927	-5 125	-6 118	-2 450	4 043
Užitkovost	kg ž.hm./prasnice	2 908	2 940	3 079	3 079	3 079
Náklady na produkci masa	kg ž.hm.	34,87	34,30	32,26	32,23	32,23
Cena prasat	kg ž.hm.	33,50	29,56	26,53	27,69	29,80
Podpory celkem	kg ž.hm.	2,38	3,00	3,74	3,74	3,74
Zisk/ztráta bez podpor	kg ž.hm.	-1,37	-4,74	-5,73	-4,54	-2,43
Zisk/ztráta vč. podpor	kg ž.hm.	1,01	-1,74	-1,99	-0,80	1,31
Nákladová rentabilita (%)	%	-3,93	-13,82	-17,76	-14,08	-7,54
Souhrnná rent. vč. podpor (%)	%	2,89	-5,08	-6,16	-2,47	4,07

Pozn. Nákladová rentabilita = (Tržby - Náklady) / Náklady * 100

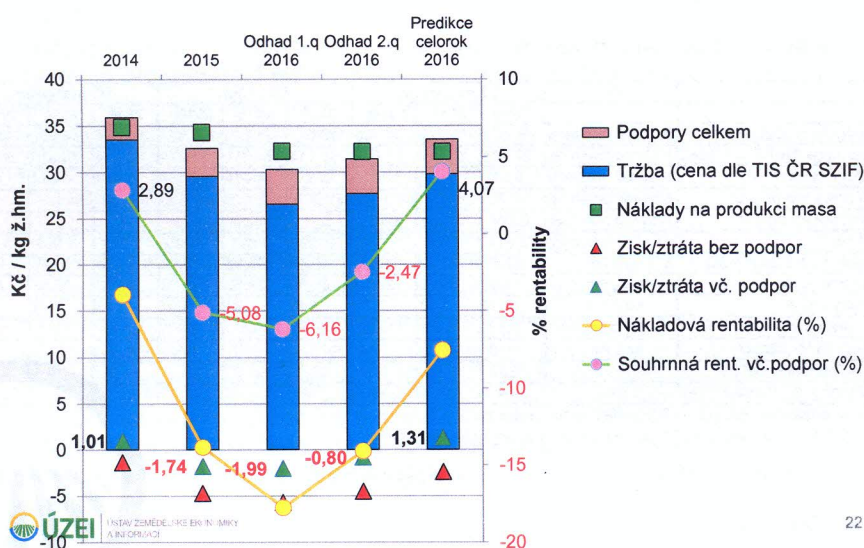
Souhrnná rentabilita = (Tržby + Podpory - Náklady) / Náklady * 100

21

Ekonomika chovu prasat

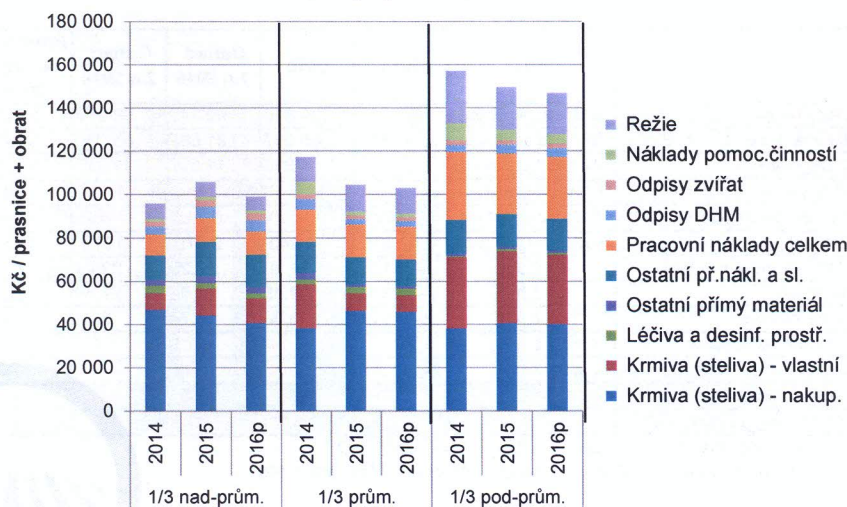
- Průměr za všechny podniky

22

Struktura nákladů v chovu prasat

- Průměr za třetiny podniků

ÚZEI ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÉ EKONOMIKY A INFORMACÍ

23

Ekonomika chovu prasat

- Průměr za třetiny podniků

	mj.	1/3 nad-prům.			1/3 prům.			1/3 pod-prům.		
		2014	2015	2016p	2014	2015	2016p	2014	2015	2016p
Náklady na produkci masa	Kč/prod.prasnice	95 809	100 260	98 738	116 043	104 119	102 667	156 106	148 590	145 936
Tržba (cena dle TIS ČR SZIF)	Kč/prod.prasnice	97 948	88 327	91 822	96 115	85 011	88 374	92 074	82 819	86 096
Podpory celkem	Kč/prod.prasnice	6 915	8 814	11 527	6 915	8 814	11 527	6 915	8 814	11 527
Zisk/ztráta bez podpor	Kč/prod.prasnice	2 138	-11 933	-6 916	-19 927	-19 108	-14 293	-64 032	-65 771	-59 840
Zisk/ztráta vč. podpor	Kč/prod.prasnice	9 054	-3 119	4 611	-13 012	-10 294	-2 766	-57 117	-56 957	-48 313
Užitkovost	kg ž.hm./prasnice	2 921	2 969	3 110	2 869	2 898	3 035	2 821	2 903	3 040
Náklady na produkci masa	kg ž.hm.	32,81	33,77	31,75	40,44	35,93	33,83	55,33	51,19	48,00
Cena prasat	kg ž.hm.	33,54	29,75	29,53	33,50	29,33	29,12	32,63	28,53	28,32
Podpory celkem	kg ž.hm.	2,37	2,97	3,71	2,41	3,04	3,80	2,45	3,04	3,79
Zisk/ztráta bez podpor	kg ž.hm.	0,73	-4,02	-2,22	-6,94	-6,59	-4,71	-22,69	-22,66	-19,68
Zisk/ztráta vč. podpor	kg ž.hm.	3,10	-1,05	1,48	-4,53	-3,55	-0,91	-20,24	-19,62	-15,89
Nákladová rentabilita (%)	%	2,23	-11,90	-7,00	-17,17	-18,35	-13,92	-41,02	-44,26	-41,00
Souhmná rent. vč. podpor (%)	%	9,45	-3,11	4,67	-11,21	-9,89	-2,69	-36,59	-38,33	-33,11

Pozn. Nákladová rentabilita = (Tržby - Náklady) / Náklady * 100

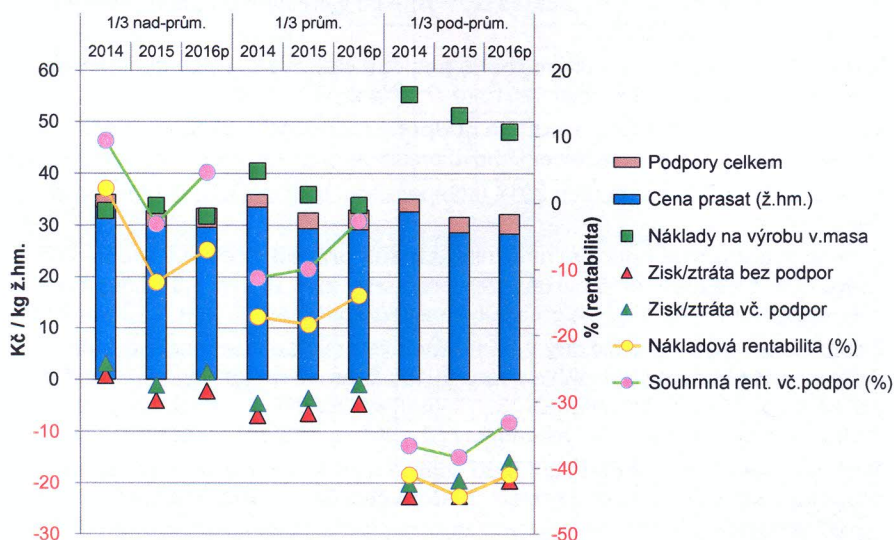
Souhmná rentabilita = (Tržby + Podpory - Náklady) / Náklady * 100

ÚZEI ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÉ EKONOMIKY A INFORMACÍ

24

Ekonomika chovu prasat

• Průměr za třetiny podniků

Závěrečná shrnutí:

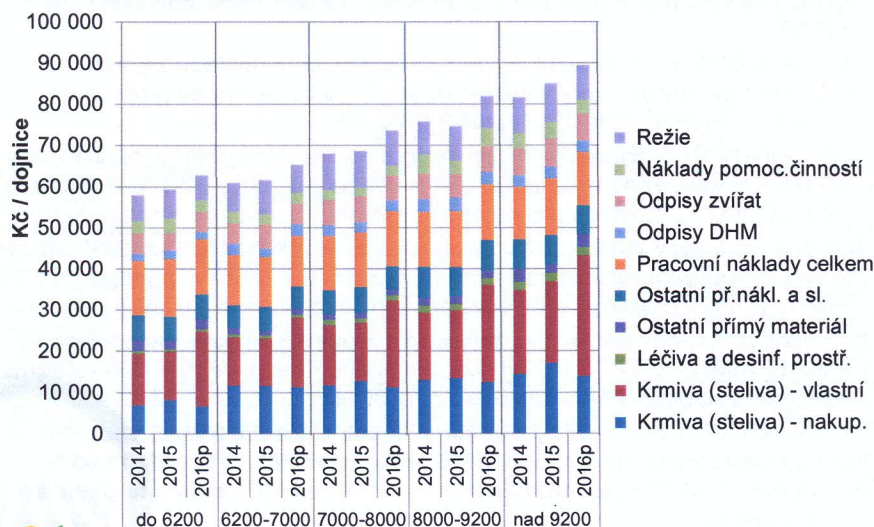
- Pokračující **pokles prům. ročních cen u mléka** z 9,37 Kč/l v roce 2014 (historicky nejvyšší) na **6,65 Kč/l v roce 2016** (tj. pokles o 29 %) – obnovení růstu ceny od 08.2016.
- Závěr roku 2015 a ¼ roku 2016 ve znamení **rostoucích nákladů zejména u vlastních objemných krmiv v důsledku sucha (o 35%)**, což se promítlo do nárůstu celkových nákladů 2016 oproti 2014 o 9 %.
- Výrazný meziroční **nárůst národních podpor v roce 2015 o 40 %** (nárůst sazby VCS pro dojnice, změna v alokacích LFA plateb na z.p. místo TTP, nová VCS pro bílkovinné plodiny, nová welfareová opatření PRV).
- Zejména pak v **roce 2016 o 88 % oproti roku 2014** (další nárůst sazby VCS pro dojnice, kompenzace za sucho 2015, kompenzační balíčky I a II, podpora DT 19.A – režimy jakosti, DT 20.A – welfareová opatření, připravovaná Zelená nafta).
- Zavedená podpůrná opatření umožnila **snížit propad v celkové ekonomice produkce mléka** - v roce 2016 byl dosažen průměrný zisk ve výši **0,44 Kč/l při souhrnné rentabilitě 5,04 %** (28,5 % v roce 2014).
- Existují však významné **rozdíly v dosahovaných výsledcích mezi podniky** – **třetina nadprůměrných** dosáhla v 2016 souhrnné rentability ve výši **17,95 %**, **průměrných 2,80 %** a **podprůměrných -8,91 %** (největší rozdíly u nákladů na krmiva a práci).

Závěrečná shrnutí:

- Pokračující **pokles prům. ročních cen u vepř.masa** z 33,5 Kč/kg ž.hm. v roce 2014 na **29,8 Kč/l v roce 2016** (tj. pokles o 11 %) – po výrazném propadu poměrně rychlý růstu ceny od 05.2016.
- Roky 2015 a 2016 ve znamení **mírného poklesu celkových nákladů** – pokles cen krmiv a tím i nákladů na krmiva - 2015 (o **-2,1 %**) a 2016 další **-0,1 p. b.**
- Výrazný meziroční **nárůst národních podpor** v roce **2015 o 27 %** (zvýšení objemu podpory v rámci DT 8 – Ozdravení chovu prasat a nové welfareové opatření PRV).
- V roce 2016 o 67 % oproti roku 2014 (kompenzační balíčky I a II, připravovaná Zelená nafta).
- Zavedená **podpurná opatření** umožnila **zabrzdit propad** v celkové ekonomice chovu prasat - v roce **2016** byl dosažen **průměrný zisk** ve výši **1,3 Kč/kg ž.hm.** (1,0 Kč/kg ž.hm. v roce 2014) **při souhrnné rentabilitě 4,1 %** (2,9 % v roce 2014).
- Existují však **významné rozdíly v dosahovaných výsledcích mezi podniky** – **třetina nadprůměrných** dosáhla v roce 2016 souhrnné rentability ve výši **4,7 %**, průměrné **-2,7 %** a podprůměrné **-33,1 %** (největší rozdíly u nákladů na krmiva vlastní, odpisy zvířat a režijní náklady).
- Nastavení **kompen. balíčků I a II** mezi dojnice a prasnice umožnilo vyrovnání souhrnné rent. v 2016 v obou sektorech – **dojnice 5,04 % a prasata 4,07 %**.

Struktura nákladů výroby mléka

- Průměr dle užitkovosti

Ekonomika výroby mléka – dle užitkovosti

	mj.	do 6200			6200-7000		
		2014	2015	2016p	2014	2015	2016p
Náklady na vyrobené mléko	Kč/dojnici	53 324	54 713	57 928	56 234	56 986	60 440
Tržba za mléko (ceny MZe)	Kč/dojnici	51 190	42 675	37 253	60 705	51 558	44 777
Podpory celkem	Kč/dojnici	10 858	15 132	20 704	10 858	15 132	20 704
Zisk/ztráta bez podpor	Kč/dojnici	-2 134	-12 039	-20 674	4 471	-5 428	-15 663
Zisk/ztráta vč. podpor	Kč/dojnici	8 724	3 094	30	15 329	9 705	5 041
Užitkovost	l/dojnici	5 344	5 437	5 481	6 418	6 619	6 672
Náklady na vyrobené mléko	Kč/litr	9,98	10,06	10,57	8,76	8,61	9,06
Tržba za mléko (ceny MZe)	Kč/litr	9,58	7,85	6,80	9,46	7,79	6,71
Podpory celkem	Kč/litr	2,03	2,78	3,78	1,69	2,29	3,10
Zisk/ztráta bez podpor	Kč/litr	-0,40	-2,21	-3,77	0,70	-0,82	-2,35
Zisk/ztráta vč. podpor	Kč/litr	1,63	0,57	0,01	2,39	1,47	0,76
Nákladová rentabilita (%)	%	-4,00	-22,00	-35,69	7,95	-9,52	-25,91
Souhmná rent. vč. podpor (%)	%	16,36	5,65	0,05	27,26	17,03	8,34

	7000-8000			8000-9200			nad 9200		
	2014	2015	2016p	2014	2015	2016p	2014	2015	2016p
Náklady na vyrobené mléko	62 199	62 534	67 178	69 600	65 890	75 539	75 273	77 971	82 169
Tržba za mléko (ceny MZe)	68 445	57 886	50 799	76 956	64 940	56 976	90 534	76 133	66 432
Podpory celkem	10 858	15 132	20 704	10 858	15 132	20 704	10 858	15 132	20 704
Zisk/ztráta bez podpor	6 246	-4 648	-16 379	7 356	-950	-18 563	15 261	-1 838	-15 737
Zisk/ztráta vč. podpor	17 105	10 484	4 325	18 214	14 183	2 141	26 119	13 294	4 966
Užitkovost	7 229	7 501	7 561	8 259	8 549	8 617	9 777	10 030	10 110
Náklady na vyrobené mléko	8,60	8,34	8,88	8,43	7,71	8,77	7,70	7,77	8,13
Tržba za mléko (ceny MZe)	9,47	7,72	6,72	9,32	7,60	6,61	9,26	7,59	6,57
Podpory celkem	1,50	2,02	2,74	1,31	1,77	2,40	1,11	1,51	2,05
Zisk/ztráta bez podpor	0,86	-0,62	-2,17	0,89	-0,11	-2,15	1,56	-0,18	-1,56
Zisk/ztráta vč. podpor	2,37	1,40	0,57	2,21	1,66	0,25	2,67	1,33	0,49
Nákladová rentabilita (%)	10,04	-7,43	-24,38	10,57	-1,44	-24,57	20,27	-2,36	-19,15
Souhmná rent. vč. podpor (%)	27,50	16,77	6,44	26,17	21,52	2,83	34,70	17,05	6,04

Ekonomika výroby mléka

• Průměr dle užitkovosti

